

Tájékoztató

A honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény 5.§ (2) bekezdése c) pontja és 32.§ (1) bekezdése, valamint a polgári védelemről szóló 1996. évi XXXVII. törvény (Pvtv.) 3.§ (3) bekezdése alapján az állampolgárokat polgári védelmi kötelezettség terheli. Ezen kötelezettségek teljesítését az állampolgár nem tagadhatja meg.

A HONVÉDELEMRŐL ÉS A MAGYAR HONVÉDSÉGRŐL SZÓLÓ 2004. ÉVI CV. TÖRVÉNY

A HONVÉDELMI KÖTELEZETTSÉGEK RENDSZERE

5. § (1) Az állampolgárok a nemzeti és szövetségi védelmi feladatok végrehajtása érdekében általános honvédelmi kötelezettségként - az Alkotmányban és e törvényben meghatározottak szerint - személyes szolgálat és vagyoni szolgáltatás teljesítésére kötelezhetők.

(2) A Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező, nagykorú magyar állampolgárokat személyes honvédelmi kötelezettségként

- a) megelőző védelmi helyzet és rendkívüli állapot idején hadkötelezettség,
- b) rendkívüli állapot idején honvédelmi munkakötelezettség, valamint
- c) polgári védelmi kötelezettség teljesítése terheli.

(3) Az ország területén lakóhellyel rendelkező természetes személy állampolgárságára való tekintet nélkül, továbbá az ott működő jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet (a továbbiakban együtt: szolgáltatásra kötelezett) vagyoni szolgáltatásként az e törvényben meghatározott gazdasági és anyagi szolgáltatásra kötelezhető.

A POLGÁRI VÉDELMI KÖTELEZETTSÉG

32. § (1) A Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező, nagykorú magyar állampolgárokat polgári védelmi kötelezettség terheli.

(2) A polgári védelmi kötelezettség célja fegyveres összeütközés vagy annak veszélye és katasztrófavédelem esetén a lakosság életének megóvása, az életben maradás feltételeinek biztosítása, valamint az állampolgárok felkészítése azok hatásának leküzdésére és a túlélés feltételeinek megteremtésére.

(3) A (2) bekezdésben meghatározottak érdekében a polgári védelmi kötelezettség férfiakra 18-55., nőkre 18-50. éves korukig terjed ki.

(4) A polgári védelmi kötelezettség részletes szabályait külön törvény állapítja meg.

A POLGÁRI VÉDELEMRŐL SZÓLÓ 1996. ÉVI XXXVII. TÖRVÉNY

A POLGÁRMESTER

10. § (1) A polgármester illetékességi területén irányítja a polgári védelmi feladatok végrehajtását. E jogkörében:

a) a polgári védelmi kötelezettség alatt álló állampolgárt határozattal polgári védelmi szolgálatra kötelezi, illetőleg a területi, települési és munkahelyi polgári védelmi szervezetbe, kiképzésre és gyakorlatra osztja be;

b) a polgári szervek részére elrendeli a polgári védelmi kötelezettségen alapuló települési és munkahelyi polgári védelmi szervezetek megalakítását és az alkalmazás feltételeinek biztosítását;

d) polgári védelmi ügyekben első fokú hatósági jogkört gyakorol;

(2) A polgármester a polgári védelmi feladatok végrehajtása során

a) szervezi és irányítja a lakosság felkészítését, egyéni és óvóhelyi védelmét, kitelepítését, kimenekítését, illetőleg befogadását és visszatelepítését;

c) elrendeli a megyei közgyűlés elnöke, a főpolgármester rendelkezése alapján - vagy halasztást nem tűrő esetben annak utólagos tájékoztatásával - polgári védelmi szervezetek alkalmazását;

POLGÁRI VÉDELMI KÖTELEZETTSÉG

20. § (1) A polgári védelmi kötelezettség - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - a belföldi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel (a továbbiakban: lakcím) rendelkező magyar állampolgár férfiakra 18-55, nőkre 18-50 éves korukig terjed ki [Hvt. 32. § (3)].

(2) *Mentes a polgári védelmi kötelezettség alól:*

- a) a terhes nő, terhességének megállapításától kezdve;
- b) a gyermekét saját háztartásában nevelő anya, a gyermek 6 éves koráig;
- c) a gyermekét saját háztartásában egyedül nevelő szülő, a gyermek 14 éves koráig;
- d) a szülő, ha 3 vagy ennél több 14 éven aluli gyermekét gondozza;
- e) aki a vele közös háztartásban élő, állandó ápolásra vagy gondozásra szoruló egyenes ági rokonát vagy házastársát egyedül látja el;
- f) aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, vagy aki egészségi állapota folytán a kötelezettség teljesítésére alkalmatlan.

22. § (1) A polgári védelmi kötelezettség az adatszolgáltatási, a bejelentési, a megjelenési kötelezettséget és a polgári védelmi szolgálatot foglalja magában.

(2) A polgári védelmi megjelenési és szolgálatadási kötelezettség teljesítését, valamint a település azonnali beavatkozást igénylő mentési munkálataira történő beosztást a kötelezett lakcíme szerint illetékes polgármester határozatban rendeli el. A határozatot a köziratok kezelésének szabályai szerint tárolja a kötelezettség megszűnését követő öt évig.

BEJELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG

23. § A polgári védelmi szervezetbe beosztott állampolgár köteles a szakképzettség megszerzését, a foglalkozás gyakorlásának megkezdését, munkahelye és lakcíme megváltozását a nyilvántartást vezető szervnél bejelenteni. A bejelentést a kötelezettség alapjául szolgáló esemény, illetőleg változás napjától számított 15 napon belül kell teljesíteni.

MEGJELENÉSI KÖTELEZETTSÉG

24. § (1) A polgári védelmi szervezet tagja határozattal polgári védelmi kiképzésre és gyakorlatra osztható be (felhívás), melynek időtartama évente nem haladhatja meg kiképzés céljából a 40, illetőleg gyakorlat esetében a 72 órát. A megjelenésre kötelezett a felhívásban megjelölt helyen és időpontban köteles megjelenni.

(2) A felhívást a kiképzés, illetőleg a gyakorlat időpontját megelőzően legalább nyolc nappal kell kézbesíteni.

(3) A polgári védelmi kiképzést lehetőleg a kötelezett lakóhelyén vagy munkahelyén, illetőleg polgári védelmi oktatási intézményben kell megtartani.

25. § (1) A polgármester a polgári védelmi kiképzésen és gyakorlaton való részvétel alól indokolt esetben kérelemre halasztást, illetve felmentést adhat.

(2) A felmentés alapjául szolgáló okot a kiképzés, illetőleg a gyakorlat időpontját megelőző öt napon belül kell bejelenteni és igazolni.

A POLGÁRI VÉDELMI SZOLGÁLAT

26. § (1) A polgári védelmi szervezet tagját polgári védelmi szolgálatra lehet kötelezni.

(2) A kötelezett polgári védelmi szolgálat folyamatos ellátására időbeli korlátozás nélkül vehető igénybe rendkívüli állapot és szükségállapot idején, illetőleg az Alkotmány 19/E. §-ának (1) bekezdésében meghatározott esetben.

(3) Veszélyhelyzetben vagy katasztrófa esetén, illetőleg a katasztrófa megelőzése érdekében szükséges beavatkozás céljából, a polgári védelmi szervezetbe beosztott kötelezett részére ideiglenes polgári védelmi szolgálat rendelhető el, amelynek időtartama alkalmanként a 15 naptári napot nem haladhatja meg.

(4) A területi, valamint települési rendeltetésű polgári védelmi szervezetbe csak a település, fővárosban a fővárosi kerület területén lakó vagy ezek területén munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személyt lehet beosztani.

27. § (1) Aki a polgári védelmi szolgálat ellátására felhívást kapott, köteles az abban megjelölt helyen és időpontban megjelenni, a rábízott polgári védelmi feladatot ellátni, és a kapott utasítást végrehajtani.

(2) A polgármester a szolgálatadási kötelezettség alól indokolt esetben kérelemre felmentést adhat. A felmentés alapjául szolgáló okot a szolgálat elrendelt időpontját megelőző három napon belül kell bejelenteni és igazolni.

28. § (1) Aki polgári védelmi kötelezettség alatt áll, köteles a polgármester határozata alapján részt venni annak a településnek az azonnali beavatkozást igénylő mentési munkálataiban, amelynek területén tartózkodik.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt mentési munkák alól mentesíteni kell, aki igazolja, hogy hivatásbeli vagy szolgálati feladatának ellátása, illetőleg katonai kötelezettségének teljesítése céljából a helyszínt haladéktalanul el kell hagynia, illetőleg a munkavégzésre egészségi állapota miatt alkalmatlan.

A POLGÁRI VÉDELMI SZOLGÁLAT ELRENDELÉSE

29. § (1) A polgári védelmi kötelezettséggel kapcsolatos ügyekben első fokon a polgármester jár el.

(2) Az ideiglenes polgári védelmi szolgálat azonnali teljesítésének elrendelésére a Kormány, a belügyminiszter, a megyei közgyűlés elnöke, a főpolgármester, valamint a polgármester jogosult.

30. § (1) A polgári védelmi szervezetbe beosztott munkavállalót a polgári védelmi feladatok ellátására történő kiképzés, gyakorlat és ideiglenes szolgálat idejére a munkavégzés alól fel kell menteni. A felmentés időtartamára távolléti díj jár, amelyet a munkáltató folyósít.

31. § Aki adatszolgáltatási, bejelentési, megjelenési vagy szolgáltatási kötelezettségét elmulasztja, a polgári védelmi kötelezettségek elmulasztására vonatkozó szabályok szerinti felelősséggel tartozik.

ADATSZOLGÁLTATÁSI KÖTELEZETTSÉG

34. § (1) Azokat a kötelezetteket, akik nem tartoznak a munkáltató, valamint a hadkiegészítő parancsnokság által átadott személyi körbe, a polgármester adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésére hívhatja fel.

35. § (1) A polgármester az általa kezelt adatállományt a beosztásra jelölés céljából átadja az illetékes hivatásos polgári védelmi szervnek, amely ennek alapján kijelöli a polgári védelmi kötelezettségen alapuló polgári védelmi szervezetbe beosztható személyeket, és erről tájékoztatja a polgármestert.

(2) A polgármester a kijelöltek adatállománya alapján kiválasztja azokat a kötelezetteket, akiket a szervezetbe határozattal beoszt, és erről a jogerős határozattal tájékoztatja a jelölést tevő hivatásos polgári védelmi szervet, valamint a beosztottak adatairól a hadkiegészítő parancsnokságot.

(3) A polgármester a 33. § (1) bekezdése szerint összegyűjtött adatokról nem vezethet nyilvántartást, az adatállományt a beosztó határozat jogerőre emelkedése és az illetékes hivatásos polgári védelmi szerv tájékoztatása után haladéktalanul törli.